MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 90 Poštnina poračunjena (C. C. con in posta) V Trstu, v petek, 15. aprila 1927. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

List izhaja vsak dan ... nedelika. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, ... celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno ... 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora ... trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, ... L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.— ... prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost» Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji

Dunaj, 12. aprila 1927.

Znani profesor ustavnega prava na dunajski univerzi Hans Kelsen je objavil nedavno v aprilskem zvezku revije «Zeitschrift für öffentliches Recht» zanimivo študijo o državnopravni strani vprašanja ujedinjenja Avstrije z Nemčijo. Prof. Kelsen zastopa stališče, da je ujedinjenje med obema državama na podlagi mirovnih pogodb dovoljeno, a da je podrejeno odobritvi s strani Družbe narodov. V času, ki je potreben, da politični položaj toliko dozori, da se Družba narodov odloči za to odobritev, imata obe državi dolžnost, da se pripravljata na združitev. Najvažnejša točka teh predpriprav je po mnenju prof. Kelsena prilagoditev avstrijske ustave k nemški, dalje izpremenemba nekaterih točk nemške ustave v smislu nekaterih posebnih avstrijskih potreb in zahtev. To sta dve nalogi, ki bosta delali največje težkoče.

Za Avstrijo obstojita dve možnosti glede načina združitve z Nemčijo. Ali se ne bo še prej, nego postane vprašanje priključitve aktualno, prelevila iz federacijske države v unitaristično v smislu, da njene posamezne dežele s svojimi zakonodajnimi skupščinami in pokrajinskimi vladami prenehajo, ali pa se priključi k Nemčiji kot unitaristična državna celota. Prva možnost bi bila po mnenju prof. Kelsena nezaželjena, ker bi se v tem slučaju število nemških zveznih dežel jako pomnožilo, česar si pa Nemčija ne želi, ker bi potem upravljanje države postalo preveč komplicirano. Iz teh razlogov pride bolj v poštev drugi način priključitve, ker je bolj enostaven in praktičen. Vendar pa bo tudi takšna priključitev naletela na velike zapreke. Avtonomija posameznih avstrijskih zveznih dežel se je po vojni tako okrepila, da bi načrt za ustvaritev unitaristične države brez dvoma naletel na močan odpor in bi celo pretila nevarnost, da bi se Avstrija tudi mogla odreči priključitvi, ako bi se ji stavil predpogoj, da bi se morala v ta namen preleviti v unitaristično državo. Zato skuša najti prof. Kelsen nekako srednjo pot glede načinov priključitve. Kot zgled naj bi bila avstrijskim zveznim deželam pruska ustava. V okviru unitaristične države bi bil položaj avstrijskih dežel enak položaju Prusije v Nemčiji. Končno razpravlja prof. Kelsen v svoji študiji tudi o vprašanju, kako naj bi se izvedla priključitev, ali z državno pogodbo, ali z zakonom. Prof. Kelsen smatra priključitev z zakonom za ugodnejšo, in predlaga, da bi se v ta namen avstrijska ustava prilagodila drugemu členu weimarske ustave, ki pravi, da morejo tuje pokrajine stopiti v okvir nemške države le v slučaju, ako se njihovo prebivalstvo prostovoljno odloči za to.

Študija profesorja Kelsena zaenkrat ni vzbudila znatne pozornosti v avstrijski javnosti, kar je pač razumljivo. Resnica je, da se v Avstriji mnogo govori in piše o priključitvi k Nemčiji, a se pri tem prav malo razmišlja o raznih neprijetnih posledicah tega dejanja. Edino neki publicist se je zamislil nad razmotrivanji prof. Kelsena in je prišel do zaključka, da do priključitve ne bo prišlo prej, dokler se Avstrija ne odpove svojemu federalizmu. Ako se to ne zgodi, potem bo vprašanje priključitve ostalo še dolgo, dolgo časa nerešeno.

Prva mednarodna avtomobilska manifestacija Jugoslavije

BEOGRAD, 14. (Izv.) Po sklepu centralnih avtomobilskih klubov v Parizu priredita avstrijski avtomobilski klub in avtoklub kraljevine SHS, ki je pod pokroviteljstvom kraljice Marije in predsedstvom princa Pavla, letos veliko tekmo, takozvano Alpsko vožnjo v Avstriji in Jugoslaviji. Tekma bo trajala od 5. do 15. junija na progi: Dunaj - Ljubljana - Zagreb - Beograd - Sarajevo - Dubrovnik - Bihač - Zagreb - Maribor - Dunaj. Vsa proga je dolga okrog 3100 km. To bo prva velika mednarodna avtomobilska manifestacija v Jugoslaviji. Doslej je prijavljenih že nad 50 tekmovalcev iz raznih evropskih držav.

Zanibonijev proces

Izjave glavne priče

Zaslišavanje Quaglie

General Capello in framasonska loža

RIM, 14. Današnja razprava v Zanibojevem procesu prične ob 9. Predseduje general Freri, ki nadaljuje zaslišavanje prič.

Duhovnik Bisio, župnik v Rive d'Arcano, i zpove, da se je Nicoloso 4. novembra 1925. ves dan nahajal v Rodeanu. Njemu ni znano, da bi bil Nicoloso kdaj kaj hudega napravil.

Duhovnik Faletti, ki načeljuje nekemu zavodu, v katerem se že sedem let nahaja sin generala Capella, poda razna pojasnila, ki se tičejo generalovega potovanja iz Rima v Turin.

Ob splošni pozornosti stopi nato pred sodnike glavna priča v tem procesu Karel Quaglia, ki položi najprej prisego in nato izjavi: «Pri preiskavi nisem vsega povedal, ker sem bil prepričan, da sem izpolnil svojo nalogo s tem, da sem preprečil atentat proti načelniku vlade. Danes pa ni, da bi molčal. Zaniboni je prihajal v Rim, ker je skušal pripraviti generala Capella do tega, da bi izpolnil neko obijubo, ki je pa general ni dal v svojem lastnem imenu, marveč kot eksponent nekega udruženja. 21. oktobra 1925 je prišel Zaniboni k meni; imel je puško. Bil je vesel in mi je povedal, da je general Capello odobril njegov načrt. Vendar pa je bilo treba še počakati, da se v Rim povrne Torrigiani (veliki mojster rimske framasonske lože). Zaniboniju je bilo obljubljenih 300.000 lir za to, da obroži kakih 100 mož. Zaniboni se je nato povrnil na Furlansko ter je čakal na odgovor, ki je tudi prišel v pismu z dogovorjenim besedilom. Odgovor je bil negativen. Zaniboni pa ni izgubil poguma; rekel je, da bo denar gotovo prišel pozneje.

«Skušal sem prepričati Zanibonija, naj bi se odpovedal svojemu zločinskemu načrtu. Pravil sem mu tudi, da bi on postal prva žrtev generala Capella, če bi po smrti načelnika vlade prišlo do vojaške diktature. Zaniboni se je obrnil za denar tudi do senatorja Frassattija, ki ga je pa zavrnil. Zaniboni mi je tedaj rekel, da bo pa sam delal. Namignil mi je, da bo atentat izvršil mogoče že 28. oktobra.

Anonimno grožnje

«Vprašal sem se tedaj, ali naj se ločim od Zanibonija, ali pa naj se ga še naprej držim; odločil sem se za poslednje, ker sem hotel na vsak način doseči, da bi se on odpovedal svojim načrtom. Ponujal sem mu celo službo v inozemstvu. Postopal sem torej napram njemu prav po bratsko. Tako se je zgodilo, da sem mu sledil v Urbignacco. Čez par dni je dobil anonimno pismo, pisano na stroj, v katerem se mu je grozilo s smrtjo, če ne bo izvršil svojega načrta. Pod okni njegovega stanovanja je nekdo šestkrat ustrelil iz revolverja, očividno z namenom, da bi Zanibonija ustrahoval. Zaniboni je stvar naznanil policiji, ki pa ni nič ukrenila za njegovo obrambo, marveč je celo namignila, da ga namerava aretirati. Zaniboni je bil radi tega zelo razburjen, bal se je aretacije in se zato ves dan ni prikazal v vasi. Ko sva zvečer sedela v neki gostilni, je vdrla v sobo policija; zbežala sva preko polja.

Puška za 800 lir

«Ko se je Zaniboni podal v Čedad, se mu je posrečilo dobiti od nekoga 10.000 lir. Šel je v Milan, kjer se je srečal z generalom Capellom. Povrnil se je nato v Urbignacco, kjer je našel Nicolosa, Ursello (proti kateremu bo sodišče postopalo v kontumaciji, ker je utekel policiji) in druge prijatelje. Zvečer se je vršil skupni sestanek. Takrat se je Ursella ponudil Zaniboniju, da mu bo preskrbel puško. Naslednjega dne je Zaniboni prišel k meni ter mi rekel: «Da, Ursella mi je našel puško; 800 lir je stala, pa kaj hočem!»

«Mene, 21-letnega mladeniča, ni Zaniboni nikoli vprašal, dali sem pripravljen tvegati kožo in ječo za to, da izvršim zločin. 1. novembra sem se podal osebno k generalu Capellu; nesel sem mu listek Zanibonija, ki je zahteval 2000 lir za drugi in spet 2000 lir za naslednji dan. 2. novembra sem se spet podal k generalu Capellu, ki mi je rekel: «Dotična oseba (Torrigiani) noče o tem nič slišati, ker ni nič pripravljeno. Napravil bom še zadnji poskus. Pridite jutri, vendar pa ne semkaj, ker ste bil že dvakrat. Videla se bova jutri ob 16. na mostu Cavour.» Naslednjega dne je Capello prišel na sestanek. Rekel mi je, da se je tudi zadnji poskus izjalovil. Torrigiani mu je povedal, da je o pripravah za atentat izvedel še z neke druge strani in da bo Zaniboni lahko aretiran. Capello mi je radi tega svetoval, naj rečem Zaniboniju, da bi stvar odgodil na poznejši čas. Izročil mi je majhen ovitek in mi dejal, da je dal to iz lastnega žepa. Ko se je poslovil, me je vprašal: «Kaj mislite, ali se mu bo posrečilo?» Občutil sem v sebi gnev, gospod predsednik, a zatajeval sem se in odšel. General mi je še rekel: «Sporočite mu moja voščila!»

Dan pred poskušenim atentatom

«V onih zadnjih trenotkih sem spremljal Zanibonija pri vsakem koraku. 3. novembra zvečer, ko sem se vračal od Zanibonija, sem vso zadevo naznanil oblasti. 4. novembra zjutraj sem šel z Zanibonijem v hotel «Dragoni», odkoder sem šel nekaj kupovat, ker me je poslal Zaniboni. Vrnil sem se tja ob 8.30, ker sem se bal, da bi policija ne prišla o pravem času; v takem slučaju bi bil sam preprečil izvršitev zločina.

«Zaniboni se je posluževal vsake stvari, ki bi mu bila lahko prav prišla za izvršitev njegovega načrta in se ni pri tem nič oziral na to, da bi ga marsikaj lahko kompromitiralo. Jaz sem mu moral izmeriti, koliko korakov znaša razdalja med hotelom in palačo Chigi. V okolici Rima je Zaniboni preiskusil puško; sprožil je devet strelov in vse krogle so zadele cilj. Puška je bila izborna. General Capello je Zanibonija nagovarjal, naj izvrši zločin, ker je pač računal, da bi po umoru Mussolinija prišlo do vojaške diktature in bi on, Capello, kot armijski general in ugleden član framasonske lože, gotovo prišel na lepo mesto. Ko je garibaldinsko gibanje končalo brez uspeha, se je Zaniboni priključil udruženju «Domovina in svoboda». Namen tega gibanja je bil izvršiti prevrat v državi; podpirala ga je masonerija, katere eksponent je bil general Capello.»

Drž. pravdnik: «Načrt je bil torej povzročiti, po smrti predsednika, vstajo.»

Priča: «Da».

Drž. pravdnik: «General je vedel za Zanibonijeve načrte?»

Priča: «Da».

Drž. pravdnik: «Ducci je vedel za prevratniške namene?»

Priča: «Da».

Drž. pravdnik: «Ali je poučen o atentatu?»

Priča: «Ne».

Drž. pravdnik: «Nicolosu so bili znani načrti za vstajo in pokolj?»

Priča: «Da».

Predsednik prekine nato razpravo, ki se bo nadaljevala ob 15. uri.

Zaniboni in Quaglia

RIM, 14. (Izv.) Predsednik posebnega tribunala otvarja popoldansko razpravo ob 15. uri. Tribunal nadaljuje zaslišavanje priče Quaglia. Odv. Petroni pravi, da je priča izjavila, da je pomagala Zaniboniju v septembru, a ga je potem idejno zapustila ter ni odobravala več njegovega delovanja. Nadalje je izjavila priča, da ne ve, kako so prišla njena pisma v roke policije ter so bila fotografirana.

Odv. Petroni: «Pripomniti moram, da je nesel v maju 1925. na Misurija in Duccija naslovljeno pismo priča osebno v Rim. To pismo je prišlo takoj v roke policije. Kako je prišlo do tega? Kdo je izročil pismo policiji?»

Priča: «Jaz sem ga izročil Ducciju.»

Odv. Petroni: «Po prejemu pisma je izročil Ducci priči 5000 tisoč lir in pismo, naslovljeno na Salo. Kako je prišlo tudi to pismo v roke policije?»

Priča: «Jaz sem odnesel in izročil pismo Sali. Tudi jaz sem se čudil, kako je mogla zvedeti za toliko stvari policija.»

Odv. Petronio: «V nekem donosu policije se pravi, da je že pred tem, in sicer že v marcu 1925. neka oseba iz kroga Zanibonijevih zaupnikov dajala policiji informacije o razgovorih in namenih Zanibonija. Jaz amatram Quaglio za to osebo.»

Quaglia: «Jaz nisem imel takrat z Zanibonijem nikakih stikov, ampak sem živel lepo doma.»

Odv. Petroni: «Zaniboni je dejal, da mu je prišel na misel atentat, ko je čital en latinski epigram, katerega je napisal Quaglia na okvir slike v nekem hotelu v Lužnici pri Trbižu. Podobno postopanje ni nikakor odvračalo Zanibonija od bojevitih načrtov.»

Quaglia: «Zaniboni je napisal še mnogi hujši epigram, katerega sem jaz zbrisal in napisal onega.»

Odv. Petroni: «Vi ste imeli dne 3. novembra razgovor s komisarjem Dosijem. Ali se vam je predstavil?»

Priča: «Da, da. Rekel mi je, da je komisar Dosi.»

Odv. Petroni: «Na zapisnik!»

Incident

Na poziv predsednika poseže ta v zaslišavanje tudi Capello in Zaniboni, ki zanikata trditve priče o sestankih dne 1., 2. in 3. novembra in o visokosti svote, katero je posodil general Capello Zaniboniju dne 3. novembra.

Zaniboni: «Prisegam na glavo svoje hčerke, da je priča dne 4. novembra, ko je prišla k meni ob 8.30 zjutraj, zahtevala čast streljati na predsednika vlade.»

Priča: «Lažeš!»

(Med pričo in med Zanibonijem je došlo do ostrega besednega prerekanja, katerega predsednik energično udušuje.)

Zaniboni: «Dodati moram še, da je Quaglia hotel, da vzamem puško ter jo namerim proti palači Chigi. Ker je vedel, da vstopi vsak čas policija, je hotel, da me slednja preseneti v položaju streljanja. Izjavljam tudi, da mi je on sam prinesel program manifestacije dne 4. novembra, potom katerega me je hotel opozoriti, da se bo prikazal predsednik vlade na balkonu ob 12.30.»

Priča: «Lažeš! Nasprotno: ko sem vstopil v sobo, je pritrdil odejo na okno in mi je rekel, naj se prepričam, kako natančno se vidi balkon palače Chigi. Ker sem se nekoliko tresel, me je vprašal, ako me je strah. „Jaz sem popolnoma miren!", sem odgovoril. Prisegam na to, kar mi je najbolj sveto, da vse to čista resnica.»

Zaniboni: «Ako je en Bog, tedaj bi moral ti takoj umreti.»

Priča Piastra Gino, publicist: «Po umoru Matteottija je bil ustanovljen v Franciji protifašistovski odbor, ki je razpisal posojilo „Svobode". V začetku sem se tudi jaz udeleževal tega gibanja, toda ko sem uvidel, da hočejo Garibaldi in njegovi tovariši iz tega samo kovati denar za svoje osebne potrebe, sem jih razkrinkal, nakar sem bil izključen. Zaniboni nas je s svojim govorom v Parizu vzpodbujal, naj vztrajamo, češ da ni več daleč dogodek, ki bo pospešil uporno gibanje v Italiji.»

Sledi nato cela vrsta prič, med katerimi sta tudi poslanca Barnaba in Viola, ki izpovedujeta o podrejenih okolnostih, tičočih se postranskih obtožencev.

Capello v Trstu

Priča Ivan Melone, odvetnik: «Jaz sem se udeležil sestanka rezervnih častnikov, katerega je sklical v Trst general Capello. «L'Idea Nazionale» je pisala, da je bil to framasonski sestanek, toda izmed 47 udeležencev je bilo 44 včlanjenih fašistov. Na onem sestanku je bila sprejeta resolucija, ki je bila odposlana predsedniku vlade.»

Cristini: «Capello je takrat že operiral z masonerijo?»

Priča: «Da.»

Na vprašanje generala Capella izjavlja priča, da tekom svojega bivanja v Montecatini v avgustu 1924. general Capello nikdar ni govoril grdo o fašistovskem režimu. Prijateljsko je občeval in se razgovarjal z mnogimi fašistovskimi osebnostmi.»

Sledijo zopet priče, ki izpovedujejo o podrejenih okolnostih, tičočih se postranskih obtožencev. Med njimi je tudi priča Terezija Eustacchio, ki izgleda kakor 20-letna mladenka. Zato zavlada v dvorani veliko začudenje, ko izpove, da ima 65 let. Priča Marij Roberti, vratar v hotelu «Liguria» v Torinu izpoveduje, da je bil Capello za časa svojega bivanja v Turinu stalen gost hotela. Dne 3. novembra je poslal Capello brzojavko, v kateri je naznanil, da pride naslednjega dne v Turin, ter da naj mu napravijo njegovo sobo. Kmalu po njegovem prihodu je iskal Capella policijski komisar. Priča je povedal to Capellu, ki se je takoj podal h komisarju ter se mu stavil na razpolago.

Razprava se bo nadaljevala v torek

Priča odv. Lorenzoni pravi, da je vedel, da pride onih dni general Capello v Turin radi ureditve neke privatne zadeve. Radi te zadeve sta se dne 4. nov. podala k predsedniku tribunala. Capello je bil popolnoma miren. Takrat ni govoril ničesar o politiki. Tudi v svojih prejšnjih razgovorih s pričo ni nikdar grdo govoril o predsedniku vlade. Po svoji izpovedi je priča odpuščena ter pred odhodom stiska roko generalu Capellu. Po velikonočnih voščilih med sodnim dvorom in zagovorniki zaključuje predsednik razpravo, ki je preložena na torek.

Rim in Beograd

O direktnih razgovorih še ni bilo govora

RIM, 14. Tiskovni urad načelnika vlade je objavil naslednji komuniké:

«Povodom nekega komunikeja, ki ga je objavila beograjska «Avala» in v katerem je govor o direktnih pogajanjih, ki bi se morali vršiti v tem tednu med Rimom in Beogradom, smatra italijan. vlada za umestno naznaniti, da ni bilo do sedaj še nikakršnih stikov med poslanikom SHS v Rimu in zunanjim ministrom on. Mussolinijem; da še ni bil določen datum eventualnega razgovora in da se vsekakor ne gre za pogajanja o tiranski pogodbi, ki ne interesira državo SHS, marveč gre samo za navadne razgovore v svrho razčiščenja odnošajev med obema državama.»

BEOGRAD, 14. (Izv.) Kakor znano so velesile predlagale v Beogradu in Rimu, naj skušata priti obe vladi z direktnimi pogajanji do sporazuma glede ureditve spornih točk. Pri tem je šlo v glavnem za to, da se interpretira tiranska pogodba v smislu, ki bi zadovoljeval jugoslovensko stališče. Zadnje dni so se dogodki razvijali tako, da je bilo pričakovati že po veliki noči direktnih razgovorov med Italjo in Jugoslavijo. V to svrho je bilo že nekaj stikov med italijanskim poslanikom Bodrero in zunan. ministrom v Beogradu. Splošno se je pričakovalo, da se neposredni razgovori pričnó takoj po velikonočnih praznikih. Danes pa je dobila vlada iz Rima obvestilo o uradnem komunikeju agencije Stefani, ki objavlja, da takih pogajanj z Jugoslavijo ni bilo in da jih tudi ne bo, ker se tiranska pogodba Jugoslavije ne tiče. Iz vodilnih krogov v Beogradu se čuje, da vlada ne bo odgovarjala na ta komuniké rim. kabineta. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je albanski poslanik Zena beg, ki je nedavno podal izjave o prijateljskem zadržanju Albanije napram Jugoslaviji nenadoma odpoklican v Tirano. Danes je bil v zunanjem ministrstvu in je o tem obvestil jugoslovensko vlado. Odpoklicanje Zena bega iz Beograda v trenutku, ko je podal prijateljske izjave o razmerju Albanije napram Jugoslaviji, se razlaga kot jasen dokaz, da je albanska vlada drugega mnenja.

Ameriška ponudba za zgradbo nove železniške proge v Jugoslaviji

BEOGRAD, 14. (Izv.) Kakor se doznava, je neka nova ameriška finančna skupina ponudila državi posojilo v znesku 30 milijonov dolarjev za zgradbo povardarske železnice v dolžini 450 km. Družba zahteva zgradbo železnice popolnoma v svoji režiji. Ostali pogoji so po mnenju poučenih krogov precej ugodni. Kakor se doznava, se bo vlada s to ponudbo obširno bavila na eni svojih prihodnjih sej.

Jugoslovenska kraljica se bo povrnila v soboto v Beograd

BEOGRAD, 14. (Izv.) Z ozirom na to, da se je zdravstveno stanje romunskega kralja Ferdinanda znatno zboljšalo, se povrne kraljica Marija v soboto v Beograd.

Novo poročilo

rimskega «Giornale d'Italia» o vojnih pripravah Jugoslavije

RIM, 14. (Iz.) Današnji «Giornale d'Italia» priobčuje zopet eno izmed pisem svojega beograjskega poročevalca o mrzličnih vojaških pripravah Jugoslavije. Danes nosi pismo datum: Beograd, meseca aprila.

Pismo pričenja s kratkim uvodom, v katerem pravi dopisnik, da nadaljuje Jugoslavija pospešeno in v velikem stilu s svojim oboroževanjem Vsaka država ima sicer pravico, da skrbi za organizacijo svoje armade, toda vojaške priprave so po svojih potezah in po svojem ritmu take, da predstavljajo nekaj izrednega in da morajo imeti pred očmi ne samo splošnega ampak neki posebni program. Ako so se po ovadbah italijanske vlade pojavila obotavljanja v nadaljevanju priprav, naperjenih proti Albaniji za izvedbo natančno določenega načrta vstaje, niso pa bila niti za trenotek prekinjene druge vojaške priprave, ki so bile podvzete s tako intenzivnostjo in naglico, da morajo vzbuditi domnevo, kakor da namerava Jugoslavija v doglednem času započeti vojaško akcijo v velikem obsegu.

Tu pričenja poročilo podrobno naštevati one velike vojaške priprave Jugoslavije, ki se zaključujejo v sledečem:

Jugoslovensko vojno ministrstvo je nakazalo izvenproračunski znesek 800 milijonov dinarjev za veliko nabavo vojaških oblek in obutev. Še vedno so v teku velike nabave orožja in municije. V Gružu je bilo v poslednjih dneh izkrcano 156 zabojev, vsebujočih 26.832 pušk tipa Mauser, 3471 malih zabojev patron za puške «Mauser», 27 zabojev strojnih pušk in mnogo drugih zabojev z orožjem. Jugoslovenske vojaške dobave v inozemstvu se izvršujejo večinoma potom konzorcija. — En upravitelj tega konzorcija prebiva v Parizu. Ta konzorcij se sedaj pogaja s francoskimi tovarnami za dobavo novih 120.000 pušk in 120 milijonov patron v skupni vrednosti 6 in pol milijonov dolarjev. Jugoslovenska vlada se pogaja z neko španske družbo za dobavo novih torpedolovcev v velikem stilu. Medtem se nadaljujejo, čeprav mnogo bolj previdno, vojaške priprave, in to ne samo ob albanski meji. Na svojih potovanjih v poslednjih dneh sem ugotovil, da so bile podvzete predhodne mere za mobilizacijo in da so bili pod raznimi pretvezami poklicani pod orožje razni letniki, ki pa nosijo civilno obleko, da se lahko skrijejo očesu površnega opazovalca. Nadaljuje se pošiljanje orožja za čete in tolpe na meji in ob albanski meji se popravljajo in urejajo ceste, pri čemer mora pomagati tudi civilno prebivalstvo. Ob albanski meji je koncentriranih približno 10.000 orožnikov, ki ne opravljajo samo policijske službe, ampak so pripravljeni za eventuelno akcijo na albanskem ozemlju. Nadaljujejo se stiki med albanskimi poglavarji in med jugoslovenskimi političnimi oblastmi. Mnogo izmed teh poglavarjev prihaja večkrat v Beograd, kjer imajo pogovore s pooblaščencem zunanjega ministrstva in generalnim štabom. Izgleda, da so ruski in albanski begunci, ki so bili najeti od jugoslovenske vojaške oblasti že v stanu tvoriti oborožen oddelek, obstoječ iz 2500 do 3000 mož. Približno 1000 ljudi tega življa je bilo že odposlanih na mejo, a je bil ta oddelek vsled italijanske ovadbe in iz strahu pred preiskavo odpoklican ter razpuščen v begunskih taboriščih. Albanski veljak Santoja je po dolgih razgovorih z političnimi in vojaškimi oblastmi v Beogradu odpotoval na albansko mejo, da na licu mesta prouči položaj ter organizira oborožene tolpe. Rezervni častniki so dobili povelje, naj bodo pripravljeni, da se prijavijo pri svojih oddelkih tekom 24 ur, ako bi to bilo potrebno.

Po tem popisu jugoslovenskih vojaških priprav se vprašuje poročevalec, kaj neki pripravlja Jugoslavija. Težko je določiti, proti komu je naperjena jugoslovenska akcija, ki se pripravlja. Značilno je, da beograjski tisk še vedno nadaljuje priobčevanje vesti, po katerih naj bi vladalo proti Ahmedu-begu-Zogu splošno nezadovoljstvo. Očividno hočejo s tem že v naprej naslikati eventuelno revolucijo v Albaniji kot notranje-političen pojav, ki ne opravičuje eventuelne italijanske intervencije, ter že v naprej odvrniti obtožbo, da je bila revolucija pripravljena in izzvana od Jugoslavije. Sicer pa izgleda, kakor da hoče jugoslovenska vlada spremeniti načrt svoje akcije. Izzvati hoče na Kosovem vstajo, ki naj bi imela za cilj ustanovitev avtonomne države, katero bi jugoslovenska vlada takoj priznala. Ta država naj bi nadaljevala eventuelno akcijo proti Albaniji za zrušitev sedanjega režima. V to akcijo sta zapletena tudi pomiloščena albanska poglavarja Draga in Hasan beg iz Prištine.

Nazori francoskih zastopnikov v Beogradu o teh izrednih vojaških pripravah niso soglasni. —

Francoski poslanik je precej rezerviran in ne odobrava postopanja in delovanja vojaškega atašeja, ki se, kakor izgleda, zelo zanima za intenzivno vojaško politiko Jugoslavije. Ako niso že odpotovali, odpotujejo v najkrajšem času v južno Francijo nekateri častniki jugoslovenskega generalnega štaba. V beograjskih krogih se pripisuje temu potovanju namen proučiti načrt vojaškega sodelovanja med Jugoslavijo in Francijo v slučaju gotovih eventuelnosti.

Večina današnjih rimskih listov dodaja k poročilu tiskovnega urada predsednika vlade kratke komentarje v tem smislu, da je tiranska pogodba nedotakljiva, ker se tiče samo Italije in Albanije.

Zatorej ne more tvoriti predmet razgovorov ali celo pogajanj s kako državo. Rimska «Tribuna» pa posveča temu vprašanju uvodni članek, v katerem pravi med drugim:

«Zaščitniki Jugoslavije in beograjski krogi zahtevajo, naj se Italija desinteresira za vlado Ahmeda-bega-Zogu, ki je prišla na krmilo potom gibanja, ki je bilo pripravljeno na jugoslovenskem ozemlju. Italija je priznala vlado Ahmeda-bega-Zogu, ker je hotela napraviti konec neprestanim vstajam, ki so ogrožale nezavisnost in razvoj Albanije. V ostalem pa je smešno posvečati tako neznatnim vprašanjem tako veliko pozornost.»

Velika nesreča v Rimu

RIM, 14. (Izv.) Danes zjutraj se se dogodila v ulici Salustiana v Rimu velika nesreča. Ko je skupina delavcev polagala podzemski kabelj, je radi kratkega stika električnega toka ubilo tri delavce. Drugi delavci so bili nevarno ožgani. Nesreča je vzbudila v mestu veliko sočutje.

Jugoslavija na morju

V italijanski politično-znanstveni reviji «Augustea», peta številka tega leta, čitamo kratko razpravico pod naslovom «Jugoslavia sul mare», pod katero je podpisan g. Maestrini Carlo.

Jugoslovenska mornarica — pravi Maestrini — se pričenja z ladjami od skupno 110.000 ton, ki jih je prejela, oziroma podedovala po Avstriji na podlagi versailleskega in senžermenskega pakta ter poznejših dogovorov. Z ladjami so Jugosloveni dobili tudi pristanišča Split, Sušak in še nekaj drugih manjših. Ladje, pristanišča in druga pristaniška oprema niso bile prvovrstne.

Začela pa da je v zadnjih letih Jugoslavija živahno pomorsko akcijo. Novoustanovljene različne družbe za vzdrževanje in za gradbo ladij ter zboljšanje pomorske službe, vse to kaže resno stremljenje za povzdigo jugoslovenskega mornarstva. Z ozirom na razširjanje pomorskih družb in z ozirom na izboljšanje pristanišč se je pričelo tudi stremljenja po izboljšanju železniških zvez med zaledjem in obalo. Tako je nastala železniška zveza med Splitom in Šibenikom ter njihov spoj z glavnim železniškim vozlom jugoslovenske države. Zveza med Vardište-Užice — spoj med Srbijo in Bosno — je obrnila tok trgovine teh krajev proti Jadranu. Zato se grade v pristaniščih industrijska podjetja, zidajo se novi pomoli, splošno se razširjajo pristanišča, vse to radi naraščajočega prometa. Jugoslavija je imela na koncu leta 1925. ladij 214.000 ton (za 114.000 ton več od začetnega prometa). In danes ima okrog 240.000 ton, čeprav še nimamo uradnih podatkov. Jugoslovensko brodovje šteje 40 ladij za veliko plovbo in sto manjših ladij (32.000 ton), ki služijo bolj za obrežni promet. Ustanovili so tudi že perijodične črte po evropskih pristaniščih. In sicer v severnih pristaniščih in južno-ameriških. Glavna in največja paroplovna družba je «Oceanija» (Mesečna črta je: Jadran-Marsilija-Španska - Maroko-Kanarski otoki in zopet nazaj). Druga je «Atlantska Plovidba» in «Jadranska Plovidba» (ima promet pretežno v Egejskem morju in v Črnem morju). Te družbe imajo večinoma moderno opremljene ladje.

«Jugoslovenska aktivnost ne teži samo za tem, da bi vzdignila tonažo in promet», pravi Maestrini», pač pa tudi skrbi za izvoz svojih lastnih izdelkov v pristanišča drugih držav. Tako so v zadnjem času sklenili pogodbo z Grčijo, da lahko jugoslovenski parniki prevažajo domače blago iž solunske zone v katerokoli grško pristanišče.»

«In čeprav,» pravi nadalje Maestrini, «se ta pravica, ki si jo je pridobila Jugoslavija, nanaša izključno le na takozvano «srbsko zono» v solunskem pristanišču (velja od septembra pret. leta) in zato ne krši grškega monopola v grških vodah, kaže vendar, kako veliko važnost polaga Beograd na trgovski razmah in s kako vnemo se skuša zagotoviti jugoslovenski zastavi važnost in stalnost prometa, poleg tega tudi hitrost prevažanja.»

Glavno težnjo po razmahu morskega prometa pa postavlja Jugoslavija na jadransko obal, kjer prednjači med pristaniščí Split, najnaravnejša zveza z zaledjem in centrum, v katerega skušajo usmeriti vse železniške črte in ki je edino pristanišče, ki bo lahko, če ne potolklo, pa vsaj vzdržalo inozemsko konkurenco. Statistika pove, da je imel l. 1925 Split celoletnega prometa dva milijona in pol ton, Sušak pa le 930 tisoč in Šibenik 800.000.

Če smo omenili zgoraj, da šteje današnje jugoslovensko brodovje le 240.000 ton, a italijansko 3,556.000, tako da je na četrtem mestu v svetovni mornarici, potem je razumljivo, da konča g. Carlo Maestrini svojo razpravico s tem, da označa jugoslovensko stremljenje po izboljšanju mornarice kot «sogno invero ardito quello dei Jugoslavi e non di facile realizzazione» (v resnici drzne sanje, ki se ne dajo baš lahko uresničiti).

D. B.

DNEVNE VESTI

Poštenost — višek morale

Vsi različni programi poudarjajo predvsem, da človek bodi socialno orientiran; če je to dosegel, da je dosegel glavni smoter, za katerega se vsak posamezník bori. V socialni orientaciji, v spoznanju neke svetovne socialne struje, to pravijo je ono človeško duševno zadovoljstvo, katerega tako željno išče naša duša. V tem je bistvo vsega življenja, v tem naj se kaže vsa ona delavnost duha samega. — Ne zanikam tega. Veliko pažnjo mora človek temu posvetiti. Velik del človeške duševnosti se mora pri tem uveljaviti; toda da bi bilo to ona «suma» človeškega življenja, da bi se duša posamesnika samo s tem zadovoljila, to odločno zanikam. V tem še ni zadoščeno oni silni človeški duševnosti, onemu velikemu stremljenju po spoznanju, po bistvu življenja samega.

Bistvo duševne delavnosti, popolnost duševnosti posameznika naj bi rastla v tem, da bi si ta pridobil neko neomajno stanovitnost v poštenju predvsem na eni strani, a na drugi strani, da bi se mi otresli vsaj deloma kvarljive sebičnosti, kateri smo se popolnoma podvrgli.

Po vojni se je utanovilo po deželi polno raznih konsumnih zadrug, proizvajalnih zadrug itd. Kje so danes mnoge zadruge, ki bi morale tvoriti našo trdno gospodarsko podlago, na kateri bi mi lahko zidali trdno in neomajno naše gospodarstvo? Z žalostjo spoznamo pač, da mnogih teh naših gospodarskih bodisi proizvajalnih kot konsumnih zadrug ali ni več ali pa se borijo v zadnjih zdihljajih za podaljšanje svojega življenja. Kaj je zakrivilo njihov propad, bi se mi danes vprašali? Saj so bile osnovane s pomočjo zadružnega kapitala, saj jim je bilo s tem življenje in procvitanje nekako zagotovljeno, in vendar je sledil ta propad nekaterih zadrugi!

Vzrokov tega propada je več, a le dva sta glavna, dva, ki nam stopita prav pred oči, ki nam razjasnita, kako in zakaj se je zgodil polom družabnega delovanja v gospodarstvu, kako je nastala borba posamezníka proti posamezniku, zakaj se je na tako slabo stran obrnilo vse naše vsakdanje življenje. — Prvi iz teh vzrokov bi bila naša slovanska nepodjetnost, naša pomanjkljivost vzgoje praktičnih duhov, kot se je uveljavila na Angleškem, Švici, Danskem, Nemčiji in drugod. To je eden izmed vzrokov, da si nismo znali pomagati in smo morali radi tega trpeti. — Drugi izmed vzrokov, kateri bi nas vsekako bolj zadel in ki nam ni ranil samo gospodarstva, ampak tudi našo moralno samozavest, t. j. pomanjkanje nadvlade sebičnosti gospodarskih organizatorjev. To je drugi velik vzrok naših neuspehov.

Kako vse to popraviti? Poštenost naj bo naš najvišji moralni smoter na eni strani, a na drugi to, da se otresemo vsaj deloma druge naše lastnosti, ki nas moralno ponižuje, a materialno kvari naš gospodarski obstoj, t. j. **sebičnosti.** V tem se moramo vzgojiti vsi. Če bomo to dosegli, bomo dosegli najvišji smoter, ki bi si ga postavili za dosego naše moralne, duševne vzgoje.

M. R.

Promet v tržaškem pristanišču

Trgovinski promet v tržaškem pristanišču je znašal v mesecu marcu 4,473.679 kvintalov. V primeri s prometom v marcu lanskega leta pomeni to število, da je promet nazadoval za 138.365 kvintalov. V prvih treh mesecih letošnjega leta je znašal ves promet 12,074.878 kvintalov, t. j. za 271.454 kvintalov manj nego v enaki dobi lanskega leta.

V prvih treh mesecih zadnjih štirih let je bil promet sledeči:

1924	12,006.794
1925	14,606.021
1926	12,796.332
1927	12,074.878

V mesecu marcu je zaznamovati povečan promet po morju (1,518.342 v primeri z 1,410.432 v isti dobi lanskega leta). Istotako so narasle odpošiljatve po železnici (942.007 kvintalov v primeri z 881.390 kvintalt v isti dobi lanskega leta). Celotni promet po morju je znašal 2,307.428 kvintalov proti 2,301.480 kvintalom v isti dobi lanskega leta, se je torej povečal za 5948 kvintalov; nasprotno pa se je zmanjšal promet po železnici, ki je znašal 2,166.251 kvint. proti 2,310.564 kvintalom v isti dobi lanskega leta.

MNOGO RIB!

Današnji ribji trg je bogato založen z ribo, kot se nam poroča. Sipe in sardele po 4 lire kilogram.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

14. t. m.

Trg z ozirom na zadnje dni miren. Blaga razmeroma mnogo, nekoliko slabši je bil trg v kupčijah.

Cene niso utrpele velikih sprememb — nastopil je mrtvi moment ki veže slabo dobo trga z dobro.

Danes smo imeli sledeče cene:

Zelenjava: radič zeleni raznovrstni 80-420, radičeve sadike 180, špargeljni 800-1000, pesa 180-200, zelje navadno belo 120, cvetno zelje 30-80, karfijol 70-80, korenje 70-90, cikorija 40-130, janež 80-120, krompir (v pesku) 80-105, krompir nov 160-200, sveži grah 130-280, špinača 100-150, čebula 65-110.

Sadje: jabolka 160-480, pomaranče v zabojih po 35-70, pomaranče za kvintal 150-180.

Cene brutto per netto.

DAROVI

V počeščenje spomina svojega najstarejšega člana pok. g. Mihaela Ivančiča, bivš. sodn. naduf., daruje Narodna čitalnica v Kanalu L 25 Šol. društvu. Denar hrani tržaško upravništvo.

Iz tržaškega življenja

Samomor starke

Na žalosten način je končala dni svojega življenja 70-letna Adele Brusco ,stanujoča v ulici Valdirivo št. 23. Prikrajšala si je pot svojega življenja, ki se je po neizprosnih zakonih že itak nagibala k svojemu koncu, z obupnim dejanjem - samomorom. Včeraj popoldne okoli 17. ure je izpila v svojem stanovanju znatno količino karbolne kisline. Ko so čez nekaj časa ljudje prišli na sled njenemu obupnemu dejanju, se je nesrečna starka je borila s smrtjo. — Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, jo je dal nemudoma prepeljati v mestno bolnišnico, kjer je pa čez par minut izdihnila.

O vzrokih samomora se ne ve ničesar gotovega. Domneva se pa, da je nesrečno starko privedla do obupnega koraka beda. Bruscova se je živela s tem, da je oddajala v najem sobe. V zadnjem času pa ji je ta posel slabo nesel; ker ni imela drugih dohodkov, se je morala boriti s črno bedo. Razen tega je bila starka strastno udana alkoholu, kar je brez dvoma kolikor toliko tudi pripomoglo k njenemu obupnemu činu.

Mesarjeva nesreča

18-letni mesarski pomočnik Robert Laufrit, stanujoč v ulici Ponzianino št 1, je včeraj popoldne snažil stene v mesnici Jakoba Zellotti pri Sv. Mariji Magdaleni zg. št. 8. Pri tem opravilu je mladenič zdajci izgubil ravnotežje ter padel z lestve, na kateri je stal; nesreča je hotela, da je pri tem zadel z desno roko ob kavelj za obešanje mesa, viseč na steni, ter zadobil 10 cm dolgo in globoko rano. Nesrečni mladenič je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 10 dneh.

Iz tatinskega dnevnika

Težak Štefan Puzar, stanujoč v ulici Tesa št. 35, je pustil predvčerajšnjim svoj ročni voziček, naložen z raznim blagom, za kratek čas brez nadzorstva pred neko trgovino na trgu S. Francesco. Ko se je vrnil je neprijetno iznenaden ugotovil, da sta zmanjkala z vozička dva vrča barv za barvanje pirhov, vredna kakih 50 lir. Možu ni preostajalo drugega kot da je javil tatvino na bližnjem policijskem komisarijatu.

— Da pri svojih podjetjih niso izbirčni, to so zlikovci že večkrat dokazali; vse jim pride prav. — Predsinočnjim so ukradli z hiše Viktorija Scala pri Sv. Mariji Magdaleni zg. št. 785 strešni žleb od cinka in s tem povročili Scali kakih 100 lir škode.

Tržaško kazensko sodišče

Navajanje k tatvini

Lidija Jamnik, 13-letno dekletce, je v sredo nastopilo kot tožiteljica pred tržaškim kazenskih sodiščem proti Massarotto Emi, roj. l. 1899. v Trabaselighe (Padova).

Lidija Jamnik pravi, da jo je Massarotto v februarju in marcu 1927. pripravila do tega, da je ukradla po večkrat svotice denarja, katere je morala izročiti njej. Vrhu tega je Massarotto še izsilila Lidiji razne zlate predmete, ki so bili last matere deklice.

Lidija Jamnik vzdržuje odločno svoje tatvine. Tu pa tam ji glas sicer gre na jok, vendar pa ne umakne nobene obtožbe. Ob koncu izpraševanja ji reče predsednik:

«Je hudo, kar govoriš! Deni roko na srce in reci Massarottovi v obraz, kar je storila, ako je res, kar si povedala!

Lidija: Je res!

Massarottova: Ni res! Nje nisem videla že nad poldrugo leto!

Mati Lidije pove, da je večkrat pošiljala hčerko po denar k neki gospe. Lidija je nekdaj prišla in dejala, da je izgubila denar. Drugič je zopet navedla ta izgovor, a se ji seveda ni verjelo. Naposled je priznala, da je denar dala Massarottovi. Izginilo je tudi zlato v bliži in to je pripravilo Jamnikovo do tega, da je stvar naznanila.

Massarottova je že predkaznovana, in sicer večkrat radi tatvine in enkrat radi pohujševanja mladoletnih. Ona sicer trdi, da je bila le enkrat sojena, in sicer, da je bila obsojena na 9 dni ječe.

Priča Katerina Calligaris, ki nastopi tudi kot oškodovana stranka s prisego, pove, da je izročila Lidiji Jamnikovi tudi ona nekaj zlata in denarja. Vrnila se je šele drugi dan. Bila je celo noč zunaj. Po več dnevih je šele dejala, da je zlato dala neki Pilonovi.

Državni pravdnik predlaga sodišču, da oprosti Massarottovo radi pomanjkanja dokazov.

Brani odv. Berton, ki smatra, da Lidija laže in dokazuje svoje prepričanje z zaključkom, da se ima Massarottova oprostiti obtožbe, ker ni zagrešila ničesar.

Massarottova je bila oproščena radi pomanjkanja dokazov.

TELESNA VZGOJA
SPORT

S. d. Adriji.

Javljamo vam, da smo pripravljeni odigrati na velikonočni ponedeljek nogometno tekmo in hazeno na našem igrišču ob 15. uri. — S. d. Primorje.

Igrišče v Rocolu
Obzor - Tomaseo.

V nedeljo se srečata na igrišču v Rocolu ob 16. uri četi gorinavedenih društev v prvenstveni tekmi. — Ker bo ta tekma določila več ali manj, kateri četi pripade letošnje prvenstvo, je upati, da poseti igrišče v Rocolu vsa tista masa ljudi, ki prihaja ob vsaki priliki. Vrhu tega pa nam obeta biti tekma resna in kavalirska, kar nam jamčita še posebej imeni čet, za kateri je vladalo vselej veliko zanimanje.

Pred to tekmo ob 14. uri se srečata za spominsko ploščo S. U. četi Obzor II. - Sparta.

Tudi ta tekma nam obeta biti zelo zanimiva.

Igrišče v Rocolu bo v nedeljo nudilo občinstvu dve nadvse zanimivi tekmi.

S. d. Adria

Odborova seja danes ob 8. uri in pol. Kapetan nogometa in kapetanica hazene naj ne manjkata!

V pondeljek ob 13.30 (1.30 pop.) naj bodo pred južno postajo sledeči igralci: Rupena I. in II., Šteblaj, Cesar, Vrbec, Stolfa in Košuta, Vrtovec I. in II., Bizjak, Saksida, Tavčar in Počkaj. — Igra se s Primorjem (kombinacija). Prijatelji so vabljeni supporterji zaželjeni. Prijeten sprehod! — Vodja.

Vesti z Goriškega

ŠT. VIŠKA GORA
Gorska planota

V teku enega dneva nas je pretreslo dvoje težkih vesti. Dvoje nesrečnih smrti se je dogodilo zaporedoma. V soboto je šel z doma Jurij Klemenčič posestnik na Pečinah, in se ni več vrnil. Omračeni um ga je peljal v smrt. Našli so ga v nedeljo v gozdu. — Isti dan v nedeljo je končal žalostno smrt mladenič Leopold Vogrič s Prapetna. Bil je že delj časa slaboumen; a ta dan je dospela bolezen do vrhunca in zahtevala svojo žrtev; mladenič se je pognal v vodnjak, kjer je utonil.

IDRIJA

Socialno gibanje naših delavcev dobiva, kot smo že večkrat poročali, svojo obliko v tukajšnjem našem sindikatu, ki je ob zadnjem prihodu gen. tajnika g. Chiarellija postal zopet res enostranska organizacija, ker sta zapustila svoji mesti v upravnem odboru dva gg. inženirja, izvoljena vanj v času gibanja proti g. Schiavi-ju, ki je tudi moral zapustiti svoje mesto. Na mesto omenjenih gg. inženirjev sta vstopila v odbor dva delavca.

Trebalo bi pojasniti vso zadevo tukajšnjega sindikata onim odgovornim faktorjem, ki najbrže niso o stvari pravilno informirani. Delavstvo ve, da je to danes njegova edina prava in možna organizacija. To zavest je že večkrat izkazalo. Vzlic temu se ne obrača še v sindikat z onim zaupanjem, kot bi se moralo. Ni kriva temu oblika organizacije, ki jo vsi spoštujejo, še manj morda kaj drugega podobnega; krivi so temu neki gotovi ljudje, ki so v organizaciji kot merodajni činitelji in v katere delavstvo nikakor ne more imeti zaupanja po premnogih in žalostnih izkušnjah, ki jih je ono imelo z njimi za časa svojega obstoja. dela itd. v prejšnjih časih.

Navedimo primer: Po odhodu tajnika je nekdo v delavnici razglasil, da je omenjeni g. tajnik že odgovoril telegrafično iz Rima in da stavi delavcem na razpolago rešitev ene izmed dveh zahtev: ali delovno pogodbo in ureditev plačilnega reda ali asimilacijo, t. j. podržavljenje. Dotičnik je potem vpraševal kar na svojo pest delavce v tovarni, za kaj so. To mu je služilo potem za dokaz delavske volje.

Vemo, da noben sindikat v celi Italiji, in teh je premnogo, ne posluje na enak način in da tudi vrhovno vodstvo sindikatov noče takega poslovanja, ki nikakor ne odgovarja pravemu smislu. Uradno se s tem delavcem ni še nič razglasilo. Ker pa je delavstvo na to navajeno iz prejšnjih časov, se na taka poročila nekaterníkov ozira in po nepotrebnem bega. Čas bi torej bil, da se to na kak način prepreči. Hočemo pravega poslovanja.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Številka 13.

Na vozovih angleških železnic so opremljeni spalni oddelki z zaporednimi številkami. Uprava je opazila, da je spalnica, ki nosi številko trinajsto, vedno prazna. Ljudje nočejo spati v oddelku s tako nesrečno številko, to bi se reklo, naravnost izzivati usodo, ki je že itak nemila na potovanjih. Ljudje so pač praznoverni. Dolgo je mislila razprava, kako bi pregnala pri potujočem občinstvu strah pred številko trinajsto, a je ostala slej ko prej prazna, naj je bil naval potnikov še tako velik. Končno se je vendarle odločila in zapisala na vse spalne oddelke s številko trinajsto novo številko in sicer 14 a. Sedaj je vse v redu. Potniki spe tudi v takih oddelkih, ki so veljali prej za nesrečne.

Za izraženo sožalje ob priliki naše nepozabne

Marije Marangon roj. Ferluga

izrekamo podpisane Sportnemu društvu „Adrija“ svojo najglobokejšo zahvalo.

Družine:
Marangon-Mužina-Matelič.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljubljena hči in sestra

Ana Kraševec

po dolgi in mučni bolezni, v 28 letu svoje starosti, včeraj, ob 13. uri, mirno v Gospodu preminula.

Pogreb se bo vršil danes, ob 16. uri, iz hiše žalosti, Corso Garibaldi št. 20.

Trst, dne 15. aprila 1927.

(506) ŽALUJOČA DRUŽINA.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 455

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarna Rovis) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 393

BRIVSKI pomočnik, mlad, dober brivec, se išče za Opatijo. Atanasievič, brivec, Opatija, Vila Artemis. 492

GOSPOD, ki je vprašal naslov inserenta malega oglasa št. 428, je naprošen, da javi upravništvu svoj natančni naslov.

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 470

SALON ŽENSKIH KLOBUKOV
TRST - Via XXX Ottobre 3 I

Ob priliki velikonočnih praznikov imamo v prodaji velikansko izbero vzorcev po konkurenčnih cenah. (504)

Klobuki navadni iz svile in slame od L. 30.— naprej.

— Vsakovrstna prenavljanja —

PODLISTEK (76)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

Naslednjega dne je Rudolf imel službo in ni mogel spremiti sestre, Antuaneta se ni počutila dobro in tako je Valerija odšla samo v spremstvu tete Adele. Izogibajoč se gneči, je Valerija počasi korakala in se umikala potnikom, ki so se ravnokar pripeljali. Velela je teti Adeli, naj gre naprej, in naj se poda v kupe s papigo in s psičkom, ki ju je vzela s seboj, in s kopo kovčegov in zavojev.

Čakalnica je bila skoraj prazna, ko je šla Valerija skozi njo. Pri vratih pa je nenadoma trčila v gospoda, ki je vstopil, vodeč za roko otroka.

— Oprostite, — je rekel ter se umaknil, da ji napravi pot.

Zvok tega glasu je vzdramil Valerijo, da je dvignila glavo, in njene oči so se srečale z ognjenim bankirjevim pogledom.

Neko nenavadno čuvstvo jo je prevzelo, obrnila se je in iskala z očmi otroka, ki ga ni nikoli videla. Toda v tistem trenotku je tiho vzkliknila, se opotekla ter se prijela za vrata. To so bile velike, žametaste Raulove oči, isti izraz trme na ustnih in isti pepelnati kodri. Ta deček, ki jo je smehljaje se in radovedno gledal, je bil živa knezova podoba.

Pri tem Valerijinem vzkliku je Hugo smrtno pobledel. Hotel je hitro mimo, toda Valerija se je dotaknila njegove roke in naglo izpregovorila:

— Pojasnite mi tajno, po kateri ima vaš sin poteze mojega moža, a moj otrok vaše poteze; to da ste nenadoma pobledeli, mi dokazuje, da vam je znano, kaj to pomeni.

— Kneginja, — je odgovoril bankir in obrvi so se mu dvignile, a oči so mu zabliskale, — zahtevajte od Boga in od narave pojasnitev te zle slučajnosti; jaz vam ne morem ničesar povedati.

Poklonil se je in šel svojo pot, vodeč otroka s seboj.

Ko je Valerija stopila v kupe, je bila kakor omamljena. Njen razum se je upiral smatrati za slučajnost, kar je bilo prej podobno zlobnemu posmehovanju. Ali je bilo mogoče, da so njene misli, ki so se bavile s Samuelom, vplivale na zarodek in so mu vtisnile poteze ljubljenega človeka? Toda zakaj pa je bil bankirjev in Rutin sin podoben Raulu?

Na to vprašanje ni našla odgovora. Polagoma se je umirila ter se prepričevala, da je Samuel morda ravno tako nedolžen kakor ona pri tej slučajnosti. Rekla si je, da je bankir pobledel zaradi nenadnega srečanja, ne pa morda zaradi slabe vesti; in končno, če jim je Bog poslal to preizkušnjo, se ji morata pokoriti, ne pa se udajati praznim sumničenjem.

Te misli so jo pomirile. Mlada ženska si je prizadevala pozabiti to srečanje. Ni hotela, da bi prevladali v njej dvomi, v molitvi je hotela najti pozabljenje in mir. V takšnem nastroju duha je prišla v vilo, ki ji je zelo ugajala zaradi lepe lege, a tudi notranja oprema je bila prav prijazna.

S terase je imela čudovit razgled na jezero in na slikovite bregove; iz vse pokrajine je vel globok mir.

Medtem ko je teta Adela ogledovala stanovanje ter urejevala razne malenkosti novega bivališča, je Valerija s terase promatrala okolico. Pod njo se je razprostiralo jezero, do katerega so vodile kamenite stopnice. Na levo, v precejšnji razdalji, se je dvigala vila, ki je kazala samo svojo streho izza vrtnega zelenja. Pred tem lepim poslopjem, ki je stalo na polotoku, štrlečem v jezero, se je razprostirala terasa s stebri in obdana z velikim grmovjem.

Valerija je z ravnodušnim pogledom promatrala to hišo ter se v mislih vprašala, če kdo v njej stanuje. Ni ji prišlo na um, da je tudi ona sama predmet opazovanja: na terasi je stal Raul, ki je prišel že pred nekaj dnevi. S kukalom v rokah, skrit za oranžnimi drevesi, je pohlepno zasledoval vse, kar se je godilo v sosedni vili. Knez je bil tako zaljubljen kakor prva leta svojega zakona. Dolga ločitev mladih zakoncev in nepričakovano upiranje Valerije so nanovo vzbudili njegova čuvstva. Ko jo je zopet zagledal, je bil premagan. Nikdar se mu ni zdela tako prelestna kakor v tem trenotku. Postala je še lepša, energični izraz na njenih ustnah ter mračni blesk njenih oči sta pridajala njenemu obličju docela nov značaj in novo prelest. «Moram se spraviti z njo kakorkoli in premagati njen odpor, — si je govoril Raul s strastno nestrpnostjo. — Še ob razum pridem, če bom tako životaril in jo bom samo od daleč gledal.»